

[Rahnbæk Møller]

svar på spørgsmål nr. 9. Jeg håber, ministeren vil bekræfte det.

Til gengæld er der et par andre svar, som jeg synes er lidt uheldige, f.eks. svaret på spørgsmål nr. 12, hvor der spørges, om det er gælden eller tilbagebetalingsevnen, der er afgørende for raternes størrelse. Der synes jeg godt det kunne siges, at det for det store flertal, som kan betale tilbage med hjælp fra rentetilskuddet, naturligvis er gældens størrelse, der er afgørende, men for det mindretal, for hvem sådanne rater vil overstige tilbagebetalingsevnen, er det naturligvis tilbagebetalingsevnen. Hvis man har en lille indkomst, er det ligegyldigt, om man skylder 300.000 eller 400.000 kr.; så er det tilbagebetalingsevnen, der er afgørende. Det fremgår egentlig ganske klart af tillægsbetænkningen, og derfor er det lidt uheldigt, at der kommer et svar, der kan sprede uklarhed.

Endelig er der i svaret på spørgsmål nr. 9 en uheldig sætning. Der står: »Som altovervejende hovedregel er det kun låntagere med manglende tilbagebetalingsvilje, der skal betale i mere end 15 år.« Det er jo rigtigt nok bortset fra, at det er helt uklart, hvad den indskudte bemærkning »som altovervejende hovedregel« dækker. Hvem er det, som har vist tilbagebetalingsvilje, men som alligevel skal betale mindre end 15 år? Jeg tror kun, det er et almindeligt bureaukratisk forbehold; der er ikke noget reelt indhold i det, men det er kedeligt, at det står der, for det kan skabe uklarhed.

Til sidst vil jeg gerne for at gøre det helt klart appellere til, at vi i dag prøver at skabe størst mulig klarhed over, hvad forliget indeholder, og jeg vil håbe, at de borgerlige partier vil bekræfte, som det er gjort i tillægsbetænkningen, og som det er gjort i minister svaret, at de to eksempler er vejledende ved vurdering af tilbagebetalingsevnen, og det betyder også maksimal ydelse i typiske tilfælde.

Så vil jeg kvittere ved at advare folk mod at tage dem mere håndfast, end de skal tages, for der indgår andre kriterier end den enkeltes indkomst i vurderingen af tilbagebetalings evnen. Der indgår husstandsindkomst, der indgår formue, der indgår forsørgerpligt osv. For at skære det ud i pap: hvis familien har en stor formue, skal de selvfølgelig ikke forvente at få gældssanering, selv om de har betalt, hvad der kaldes »passende ydelser«.

Omvendt, hvis familien har syv børn og ægtefællen er arbejdsløs, vil det, der er angivet i eksemplerne, være for meget. Jeg håber, vi kan skabe denne klarhed i dag.

Endelig skal jeg sige, at vi har indgået dette forlig, og det står vi selvfølgelig ved, men vi er klar over, at der kan være behov for justeringer. Vi må se på, hvordan administrationen bliver; det er muligt, at den ikke bliver som forventet. Der kan være ting, vi har overset, for det er et meget kompliceret felt, vi er inde i. Endelig kan der være behov for yderligere indgreb, hvis inflationen nærmer sig nul, for så vil gældsbyrderne blive tungere end forudsat.

Estrup (RV):

Det er en virkelig banebrydende lov, vi er i færd med at gennemføre, og vi er altså efter flere års forsøg nu ved endelig at få slået hul på den barriere, der har været for at sanere studiegæld.

Jeg tror, det er meget vigtigt, at vi på dette område fårigestillet studerende, der har gæld, med andre, der har foretaget lange investeringer og af en eller anden grund er kommet dårligt fra det.

Dette, at vi nu får fastslået, at det er en ret at få bedømt sin gældssituation, mener jeg er et virkeligt fremskridt også ud fra et retssikkerhedssynspunkt.

Dertil kommer, at vi i en række tilfælde vil være i stand til at hjælpe kandidater, der er færdiguddannede, frem til en anden social situation end den, de har været i, ud af den håbløshed, de har følt.

Jeg tror, at vi ved det forlig, der er indgået, har fundet en ligevægt mellem dette, at man på den ene side skal hjælpe en række studerende ud af håbløse situationer og på den anden side altså også skal tage hensyn til dem, som i lang tid har passet deres tilbagebetalingsaftaler fornuftigt og effektivt.

Hovedvægten i den nye lovgivning bliver, at man værdsætter, at der er vist tilbagebetalingsvilje, og at man i øvrigt gør kravene til tilbagebetalingen afhængige af tilbagebetalings evnen. De to principper: tilbagebetalingsvilje og tilbagebetalingsevne, er de afgørende – dem, som lovgivningen skal bygge på fremover.

Det er klart, at det er et overordentlig vanskeligt område. Det er bl.a. også derfor, at